

Az olasz-jugoszláv konfliktus megoldáshoz közeledik.

Az *Avala* jelentése szerint a közvélemény meglepedéssel fogadja a rapallói szerződésnek és a santa-margueriai egyezménynek jegyzékbe iktatását. Ebben a tényben a feszültség enyhülésének jeleit látják. A *Politika* című újság megjegyzi, hogy a jegyzékbe iktatás nem zárja ki azt, hogy az új tárgyalások megkötése esetén döntőbírói ítéletet kérjenek. Általános az a benyomás, hogy a belgrádi kormány mérséklete mellett a viszály már sokkal közelebb jutott a megoldáshoz.

Az olasz kormány kész a fiumei kérdésben jugoszláviával folytatandó közvetlen tárgyalásokra is és az előterjesztéseire adandó választ nyugodtan bevárja.

Olasz-jugoszláv tárgyalás.

Római hírek szerint a jugoszláv küldöttség tegnap visszaérkezett Rómába, hogy az olasz javaslatok alapján folytasson tárgyalásokat Fiume kérdéséről. Egyes jugoszláv lapok, hír szerint, erősen támadják a kormányt azért, hogy politikájával gyengeséget mutal Olaszországgal szemben.

Valamennyi olasz lap megerősíti, hogy a kormány kész a fiumei kérdésben jugoszláviával folytatandó közvetlen tárgyalásokra és a javaslatra adandó jugoszláv ajánlatot nyugodtan bevárja.

Fiume katonai kormányzója.

A *Stefani* jelentése szerint annak a levélnek alapján, amelyet *Depoli*, a fiumei kormányzó, a nemzetgyűlés elnöke az olasz kormányhoz intézett, a kormány a következő határozatot hozta:

— A minisztertanács nyugvással vette azt a levelet, amelyben *Depoli* kijelentette, hogy a város kormányát elhagyja, mert Fiumében normális viszonyok uralkodnak. Addig is, míg a város helyzete szabályozást nyer, a kormány *Giardino* tábornokot a város katonai kormányzójává nevezi ki, hogy biztosítsa a város rendjét és az igazgatás folytonosságát. Ezt a határozatot közölték a belgrádi kormánnyal és a többi hatalmakkal is.

A *Newyorki Times* tudósítója a következőket jelenti:

Nagy érdeklődést keltett, hogy Mussolini *Giardino* tábornokot nevezte ki Fiume kormányzójává azzal a megbízással, hogy végezze el a

város gazdasági újjászervezését. Hír szerint a kormány teljes hatalommal ruházta fel az új kormányzót, aki egyébként híres határozott fellépéséről és erőteljes eljárásáról. *Giardino* tábornok a háború alatt a negyedik olasz hadsereg parancsnoka volt. Mussolini mindazonáltal nem szándékozik félbeszakítani a jugoszláviával való tárgyalást. A *Messagere* kijelenti, hogy Mussolini lépésének nincs más célja, mint Fiume társadalmi védelme és semmi esetre sem erőszakos akció ez jugoszláviával szemben.

A görög elégtétel.

Az olasz flotta szerdán fogadja a görög flotta üdvözlő lövéseit. Franciaország és Anglia egy-egy hadihajót küld a parádéra. A görög flotta egy hadihajóból és négy rombolóból fog állani.

Ma kezd meg működését Janinában a szövetségi bizottság, amelyet a nagykövetek értekezletének szeptember 13-i határozatához képest alakítottak meg. A bizottságnak öt napon belül jelentést kell tenni a Janinában észleltekről. Abban az esetben, ha ez időpontig nem találják meg a gyilkosokat, a bizottságnak be kell számolni arról, hogy milyen nyomozást folytatott a görög kormány a gyilkosok kézrekerítése céljából. Ennek a jelentésnek alapján fog dönteni a nagykövetek értekezlete abban a kérdésben, vajjon a görög kormány teljesítette-e annak a jegyzéknek 5. pontját, amelyet a nagykövetek értekezlete szeptember 8-án intézett Athénhez. E pont értelmében a görög kormány kötelezte magát, hogy a bűnösök példás megbüntetése céljából biztosítja a gyors vizsgálat minden kedvező feltételét. A nagykövetek szeptember 13-i jegyzéke már jelezte, hogy amennyiben a görög kormány nem tanúsított kellő igyekezetet a gyilkosok kézrekerítésére, akkor más rendszabályokat léptetnek életbe.

Az albán kormány jegyzékét intézett a görög kormányhoz, amelyben kérte, hogy büntesse meg a *Tellipi* tábornok kíséretében volt és szintén meggyilkolt albán tolmácsok gyilkosait. Egyben kérte, hogy fizessen kártérítést, amelynek összegét az albán kormány fogja megállapítani. A görög kormány erre azt válaszolta, hogy minden tőle telhetőt megtesz a bűnösök megbüntetésére és elvben elfogadja azt a kötelezettséget, hogy kárpótolja a meggyilkolt tolmácsok családjait.

Jugoszlávia követeli az A Nép betiltását.

A ma tartott szerb minisztertanácsban a helyettes külügyminiszter részletesen ismertette a magyarországi sajtó egyrészének a legutóbbi időkben tanúsított ellenséges magatartását. Hosszabb vita után a minisztertanács elhatározta, hogy a magyar kormánytól köveletet fogja a *A Nép* című szélsőséges napilap betiltását, amely az utóbbi időben, de különösen a trónörökös születése alkalmából utszéli han-

gon támadta a királyt, az egész dinasztiát és az SHS királyságot. A jugoszláv kormány erre vonatkozó jegyzékét *Milojevics* budapesti követ a legrovidebb időn belül átnyújtja a magyar kormánynak. A jegyzékben a belgrádi kormány közölni fogja, hogy a magyar kormány kölcsönakcióját Jugoszlávia nem támogathatja, ha Budapesten egy napilap olyan durva hangot használhat Jugoszlávia királyával szemben.

A magántisztviselők szegedi nagygyűlése.

(A Szeged tudósítójától.) Szeged mozgalmas vasárnapjának krónikájához tartozik a magánalkalmazottaknak az a gyűlése, amelyet délelőltől 10 órakor tartottak meg a Korzó Mozi helyiségében. A nagygyűlésen résztvett *Kéthly Anna* nemzetgyűlési képviselő, valamint *Deutsch Jenő*, a Magánalkalmazottak Országos Szövetségének főtitkára is. A gyűlést a padsorokat zsufolásig megtöltő hallgatóság előtt néhány perccel 10 óra után *Valentinyi Ágoston* nyitotta meg. Üdvözlő szavai után ismertette a nagygyűlés célját, amely nem lehet más, mint hogy az összes magánalkalmazottak legyenek szolidárisak a Szövetséggel és így kitartó munkával küzdjenek a sérelmek orvoslásán.

Deutsch Jenő tartotta meg ezután nagyszabású előadását. Olyan helyzetben vagyunk — kezdte —, amelyben nem kellene lennünk, — ha mindnyájan egyöntetűleg akarnánk a helyzeten változtatni. Együttműködés munkával lehet csak jobb jövőt várni, (ugy van!) mindenkinek részt kell venni a szervezeti munkában. Vannak egyes emberek, akik félremagyarázzák a szervezkedést. Mi nem akarjuk védeni a léhakat és könnyű kenyérhez juttatni a munkakerülőket, a söpredéket, hanem igenis azt akarjuk, hogy ne

lehesse a munkát, az értéket mindenkinek kihasználtni. Tisztességes kenyérért harcolunk. Ha összefogunk, a tehetetlenekekből egyszerű életérő munkások lesznek.

Ezután részletesen foglalkozik a háború utáni helyzettel. Majd a következőket mondotta:

— A magánalkalmazottak a legutolsó a dolgozók között. (Felkiáltások: Ugy van... Meg is érdemlik...)

Ezután a létminimum kérdéséről beszél. Megállapítja, hogy jelenleg a heti létminimum 168 ezer korona — és vannak olyan magánalkalmazottak, akiknek havi fizetésük nem haladja meg a százezer korondt. A szegedi alkalmazottak és tisztviselők fizetésével foglalkozik ezután. Olyan fizetések vannak itt, hogy az átlag kenyérre sem elegendő. Felszólítja az alkalmazottakat, hogy panaszaiikkal mindenkor forduljanak a kamarához, amely orvosolni fogja a bajokat. Ezután az üzletek alkalmazottainak helyzetével foglalkozik. A fűszerüzletben az átlagos fizetés havi 250 ezer korona, a rövidáru üzletben 200—250.000, a cipőüzletekben valamivel több, 300—350.000 korona.

Statisztikákat olvas föl a drágulásról. Megállapítja, hogy az alkalmazottak munkabérei

2214 ponttal vannak a közszükségleti cikkek árai mögött. Ezután az indexrendszer került sorra. Nem ez, hanem a spekuláció rontja a koronát. 25 békefillért ér jelenleg egy ezerkoronás, ugyan ki fogadott volna el békében 50 korona havi fizetést, mert hiszen kétszáz ezer korona ennyinek felel meg — ma.

E pillanatban jelentik az ügyeletes rendőrtisztnak, hogy tányersapkás egyetemi hallgatók meg akarják zavarni a gyűlést. A rendőrtisztviselő azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, úgy hogy a gyűlés zavartalanul folyt tovább és azon csak egy-két egyetemi hallgató jelent meg, akik azonban csendben maradtak.

Ezután ismét a szervezeti munkával foglalkozott, kitalálásra buzdította a hallgatóságot, majd a következő szavakkal fejezte be előadását:

— Mi nem kívánunk lehetetlent — tisztességes megélhetést akarunk.

Kéthly Anna nemzetgyűlési képviselő állott fel ezután:

— A legutolsó évek szenvedései még világosabban mutatják, mint bármely is, hogy mi csoda nagy különbségek vannak a férfi és a nő munkások között. Nőfőlérség van most a háború után és ezen komolyan kell gondolkodni. A nők tödülnek a praktikus pályákra, mert a családokat a férfiak nem tudják egyedül eltartani. Ezután a nők szervezkedéséről beszél. Bátorítalak a nők, nem törődnek sorsukkal. A szervezeten tömeg nem akadályozza meg a tisztességes kenyeret. A nők pedig bérleynomásra alkalmasak — (ugy van!) mert szervezetenek.

A munkaidő és a nyári szabadság kérdésével foglalkozik ezután. Egységes táborba kell tömörülniök a nőknek és férfiaknak és egyenlő értékű munkáért egyenlő fizetés jár.

— Csak erőn mulik minden. Az erősebb fog győzni, vagy a munkások kiegészítésre váró szervezetei, vagy a munkaadók egyesülései.

Valentinyi Ágoston zárószavai után a nagygyűlés véget ért.

Poincaré ismét támad.

Poincaré beszéde berlini politikai körökben nagy megütközést keltett. Poincaré magatartását arra magyarázzák, hogy erős pozíciót akar magának a francia miniszterelnök biztosítani a *Baldwinnal* küszöbön álló tárgyalásaihoz. Stresemann a külföldi lapok tudósítóit értesítette, hogy téra fogja őket meghívni s ez alkalommal megadja a választ Poincaré nyilatkozatára. A tea idejét még nem közölték a lap tudósítókkal.

Poincaré beszéde során többek között a következő kijelentéseket tette:

— Ha azok a pusztítások, amelyeket Németország elkövetett semmibe, vagy alig valamibe kerülne az azoknak, akik a pusztítások erkölcsi felelősségét viselik, akkor az ifjú németek előbb-utóbb a régi iskolának hinnének, azt képzelhetnék, hogy ezen az áron a pusztításra újabb kísérletet tehetnek. Követelni kell tehát a jóvátételek összegét, örködni kell biztosítékainak fenntartásán. Az a véleményem, hogy a mai verebet ne adjuk oda a holnapi tüzökért.

— Németország, amely odahaza vagy más országban tömegekben állíthatja elő a repülőgépet, löszert, mely 1—2 éven belül bosszúra állhat velünk szembe, amely a mai vitéz és hű felteke csapatainkat a világ előtt diszkreditálni igyekszik, mert nem akarja elismerni, hogy százmilliók nemzet vagyunk, olyan szavakban biztosít bennünket, amelyeket ostobáknak tart, olyan ígéreket tesz, amiktől csodákat vár. A szövetségeseinknél vannak olyan emberek, akik kitűnőnek tartják azt a gondolatot, hogy a rajnaparti államok meghatározott időre biztosítják a statusquot. Nem engedjük, hogy Franciaország barátai személyes ügyekbe kapcsolódjanak. Ha Németország teljesítette kötelezettségeit, méltóan áll a Népszövetségbe való felvételét kérni. Akkor Franciaország és Németország a Népszövetséghez való tartozásuk folytán kölcsönösen biztosítják egymást a támadás ellen.

— A rajnai határra vonatkozó külön szerződés gyengítene az általános szerződést, mert Németországnak keleten, vagy délen több szabadságot nyújtana, mint nyugaton. Ha Németországot ismét elfogná a katonai éhség ingere, támadását a Rajnától messze kezdené meg.

A garanciális szerződésnek ránk nézve semmi gyakorlati értéke nem lehet, ha támadás esetén nem garantálja a gyors katonai biztonságot. Az olyan garanciális szerződések, amelyek a régiekhez hasonlóan nem tartható meggyőződések épülnének fel, a veszedelem idején vagy magunkra, vagy majdnem magunkra hagynának bennünket. Kijelentenék nekünk, hogy félni többé nincs okunk, le kell fegyverkeznünk s azután egy jobban felszerelt, fölényes ellenség támadna meg bennünket. Ehhez a javaslatához egyébként hozzáteszik, hogy egy halmaz aláírás oltalmaz meg bennünket. Ahány kormány Franciaországnak 1919 óta volt, valamennyi kijelentette, hogy a bal rajnai part megszállásának határideje még nem kezd letelni és nem is gondol arra, hogy ezt a határidőt megrövidítse. Ezért